

Complexnummer: 514945

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Ennemaborg

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

514950, 514952, 514953, 514954

Woonplaats

Midwolda

Gemeente

Oldambt

Provincie

Groningen

Locatie van het hoofdoject

Hoofdweg 100, 9681 AJ te Midwolda

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS ENNEMABORG bestaat uit een zeer lang en smal noordzuid gericht rechthoekig perceel met centrale as en een klein parkgedeelte in landschappelijke stijl vlak bij het huis en een boscomplex ten zuiden daarvan; het in oorsprong middeleeuwse huis heeft thans een 18e-eeuws uiterlijk; de kilometerslange middenas is gecentreerd op het huis. De grote omgrachte huisplaats met restanten van een moestuin en boomgaarden is vanaf de weg bereikbaar via een brug met ijzeren hek; verder is er een bouwhuis. Aan de noordzijde wordt het complex begrensd door het Koediep, aan de oostkant door de Burg- of Turflaan, aan de zuidkant door de Sebo Ennemaweg en ten westen door de Baukemazwetsloot en de Erflaan. Het complex bestaat uit: BORG (1), PARKAANLEG (2), BOUWHUIS (3) en TOEGANGSHEK (4).

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven.

Binnen het complexgebied zijn de volgende onderdelen niet beschermenswaard: de nieuwe schuur ten oosten van de borg en de nieuwe ophaalbrug in de as achter het huis.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS ENNEMABORG is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege de ouderdom en de extreem lange en smalle parkaanleg met zichtas; verder vanwege de landschappelijk-visuele waarde in het omringende landschap (de silhouetwerking van het hoog opgaande geboomte).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514950

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 juli 2005
Kadaster deel/nr	82760/78

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Midwolda	Oldambt	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Midwolda	M			101

Omschrijving**

Onderdeel 1

Omschrijving

BORG, XVIII met oudere onderdelen; blokvormig bakstenen ietwat verhoogd gelegen gebouw met twee bouwlagen op hoog onderhuis onder omgaand schilddak met vier hoekschoorstenen en gedekt met blauwe geglaasde gegolfde Friese pannen; voorgevel van vijf traveeën met classicistische ingangspartij met hardstenen stoep van drie treden en dubbele deuren met ruiten en rijk gesneden bovenlicht boven licht getoogd kalf; daarboven driehoekig fronton; alle gevels met meerruits ramen; in achter- en zijgevels sporen van ouder metselwerk. Inwendig o.m.: L. XVI-trappenhuis met ajour-cannelures in de balusters; in linker voorkamer ingebouwde houten buffetwand, L. XV.

Waardering

De BORG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege het ongestoorde 18e eeuwse exterieur;
- vanwege de markante ligging aan de weg, hoge landschappelijk-visuele waarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Kasteel, buitenplaats	Borg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514952

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 juli 2005
Kadaster deel/nr	82760/75

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Midwolda	Oldambt	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Midwolda	M			103
Midwolda	M			334
Midwolda	M			105
Midwolda	M			2168
Midwolda	M			108
Midwolda	M			106
Midwolda	M			101
Midwolda	M			2279
Midwolda	M			104
Midwolda	M			337
Midwolda	M			107
Midwolda	M			335
Midwolda	M			336
Midwolda	M			2169
Midwolda	M			332
Midwolda	M			2278
Midwolda	M			102
Midwolda	M			96
Midwolda	M			333
Midwolda	M			330
Midwolda	M			100

*Omschrijving***

Onderdeel 2

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

PARKAANLEG, XVIII en XIX, bestaande uit: a. huiseiland; b. achterpark.

Ad a.: het huiseiland, in aanleg wellicht 16e eeuws of ouder, is relatief groot en is omgeven door een brede gracht, waarvan de noordarm direct langs de Hoofdweg loopt; langs de binnenoever van de oost- en zuidarm staat een rij oude eiken; de borg en het bouwhuis ten westen ervan liggen in de noordwesthoek van het eiland; voor de borg een min of meer rondlopend pad met lindes vanaf de brug, die in de centrale as ligt; nabij het huis nog enkele oude monumentale bomen: restanten van de 19e eeuwse landschappelijke aanleg; direct achter het huis een ronde vijver in de as, wellicht een element uit de 18e eeuwse geometrische aanleg; ten noordoosten en oosten van de borg stukken weiland met veel oude solitaires; een deel ervan (vroeger boomgaard) is thans ingericht als hertenpark; in de zuidoosthoek een weiland, gedeeltelijk omgeven door jonge beukenhagen; in de zuidwesthoek en ten zuiden van het bouwhuis restanten van een moestuin en boomgaarden en een jong bosje; langs de buitenzijde van de westarm van de gracht loopt een monumentale lindelaan met enkele rijen, onverhard; kenmerkend voor het huiseiland is het feit dat de twee tuinstijlen (landschappelijke en geometrische) beide nog goed herkenbaar en in evenwicht zijn.

Ad b.: het achterpark, XVII en later, is zeer bijzonder vanwege de uitzonderlijke plattegrond: een zeer lange en smalle rechthoek, die qua sfeer in twee delen bestaat; het deel dat aansluit op het huiseiland is open van structuur en bestaat uit weilandjes begeleid door bosstroken; tegen het oostbosje ligt een hoge steile heuvel, die begroeid is met oude solitaires (essen en kastanjes): het enige "Engelse" element in dit parkdeel; het tweede en grootste deel van het achterpark (en het gehele complex) is het bosgebied ten zuiden ervan; hierin is de centrale as met zijn enorme lengte het belangrijkste element; er zijn enkel parallel- en dwarslaantjes en -slootjes; de twee buitenlanen kaderen het bosgebied in: de westelijke laan en de Turflaan, die beide beginnen aan de Hoofdweg; beide lanen hebben voor een deel nog een zeer fraaie oude beplanting van vooral eik en linde; tussen de Turflaan en het bos ligt een strook weidegebied. In de jaren '60 van de 20e eeuw is er op ongeveer tweederde van de parklengte een dwarskanaal gegraven met een nieuwe brug in de centrale laan; het bos bestaat vanouds voor een groot deel uit grote overstaanders op rabatten. De centrale as heeft geen duidelijke laanbeplanting, behalve aan het begin, waar jonge beuken en -verder naar het zuiden- jonge eiken staan; alles in enkele rijen.

Waardering

De PARKAANLEG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de uitzonderlijk lange en smalle aanleg met zichtas;
- vanwege de landschappelijk-visuele waarden: silhouetwerking van het hoog opgaande oude geboomte.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514953

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 juli 2005
Kadaster deel/nr 82760/70

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Midwolda Oldambt Groningen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Midwolda M 101

Omschrijving**

Onderdeel 3

Omschrijving

BOUWHUIS, XVIII-XIX; ten westen van de borg; bakstenen gebouw op rechthoekige plattegrond; één bouwlaag onder afgewolfd zadeldak met blauwe geglaasde pannen; onregelmatige gevelindeling met drie deuren en hoge en lage ramen met meerruits vensters; achterste dakschild lager doorlopend en met rode pannen. Tussen bouwhuis en borg een rij leilinden.

Waardering

Het BOUWHUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als wezenlijk architectonisch en historisch-functioneel onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Bouwhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514954

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 juli 2005
Kadaster deel/nr	82761/113

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Midwolda	Oldambt	Groningen		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Midwolda	M			101

Omschrijving**

Onderdeel 4

Omschrijving

In 1989 geheel vernieuwde brug met 19de eeuws TOEGANGSHEK (XIXa of ouder): bakstenen brughoofden met kort houten brugdek, waarop in het midden het hek: eenvoudig smeedijzeren spijlenhek met twee hekvleugels en wangen naast de eveneens ijzeren pijlers, die in hetzelfde vlak liggen als het hek; versieringen in L. XVI-stijl; in de pijlers in twee delen de naam ENNEMA-BORG.

Waardering

Het TOEGANGSHEK is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel en ornamenteel onderdeel van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument